

hed, enten for brug på stedet eller til brug for bibliotekernes lånesamarbejde.

Undervisningsministeriet tilkendegav i UBIS-udvalget, at ministeriet lægger vægt på, at de statslige biblioteker fortsat varetager biblioteksopgaven i forhold til eksterne brugere og deltager i lånesamarbejdet med det øvrige biblioteksvæsen. Det blev endvidere tilkendegivet, at ministeriet agter at sikre det bevillingsmæssige grundlag herfor.

Efter UBIS-udvalgets opfattelse bør det herefter være tilstrækkeligt at sikre, at de statslige biblioteker i deres bevillingsgrundlag får indbygget en forudsætning om, at bibliotekerne står til rådighed for lånesamarbejdet og for almenheden, og at der føres et vist tilsyn for at sikre, at bibliotekernes eksterne opgaver ikke nedprioriteres på en urimelig måde.

UBIS-udvalget konstaterede, at der ved indførelse af en budgetmodel for de statslige forskningsbiblioteker på Undervisningsministeriets (nu: Forskningsministeriets) område er etableret en form for økonomisk regulering, som udvalget i øvrigt anbefaler anvendt. Budgetteringssystemet er indrettet sådan, at en del af bevillingen beregnes efter moderinstitutionens undervisnings- og forskningskapacitet, og en anden del af bevillingen beregnes efter den faktiske brug af bibliotekerne.

Udvalget fandt derfor ingen anledning til at foreslå ændringer heri, men anbefalede, at institutionsbibliotekernes opgaver blev præciseret. Brugerkredsen for institutionsbiblioteker, der er defineret som offentlige, bør omfatte dem, som er tilknyttet institutionen og dem, som personligt møder frem på biblioteket. Benyttelse af bibliotekets materialer på stedet eller lån, herunder lån til andre biblioteker, bør være vederlagsfri. Andre serviceydelser kan der i princippet opkræves vederlag for, og det bør være op til institutionen selv at beslutte herom. Der bør endvidere kunne differentieres mellem interne og eksterne brugere for så vidt angår eventuelle vederlags størrelse.

UBIS-udvalget anbefalede endvidere, at der gives alle biblioteker en generel hjemmel til at opkræve vederlag i forbindelse med, at biblioteket giver adgang til databaser, informationstjenester eller andre serviceydelser, hvortil der er knyttet forbrugsgebyrer. Vederlaget skal kunne opkræves af alle brugere og eventuelt differentieres efter forskellige brugerkategorier.

Ministeriets overvejelser og forslag

Lovforslagets bestemmelser i § 13 om de statslige og statsstøttede biblioteker tager udgangspunkt i UBIS-udvalgets overvejelser.

Det danske bibliotekssystem er baseret på, at alle de større statslige biblioteker er en del af det offentlige bibliotekssystem, hvorfra enhver har adgang til at låne, hvad enten det sker ved direkte henvendelse eller gennem et andet bibliotek. Herved opnås en smidig og hensigtsmæssig udnyttelse af de samlede ressourcer, som biblioteksvæsenet råder over.

Under hensyn til, at lovforslaget primært vedrører folkebibliotekernes forhold og samarbejdsmekanismerne mellem den statslige overbygning og folkebibliotekerne, har Kulturministeriet ikke fastsat særlige bestemmelser om de statslige bibliotekers indbyrdes lånesamarbejde.

Bestemmelsen i stk. 1 er ny.

Bestemmelsen fastslår, at staten driver en række biblioteker med henblik på betjening af læreanstalter, institutioner og forskning.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny.

Bestemmelsen fastslår, at de statslige biblioteker står til rådighed for enhver for benyttelse på stedet og udlån af materialer og deltager i bibliotekernes lånesamarbejde, såfremt opgaven indgår i forudsætningen for bevillingen til biblioteket.

Bestemmelsen sigter først og fremmest mod de almenne forskningsbiblioteker under Kulturministeriet samt Forskningsministeriets og Undervisningsministeriets biblioteker ved universiteter og videregående uddannelsesinstitutioner. Afgrænsningen af disse biblioteker foretages af kulturministeren efter forhandling med de berørte ministre.

Også en lang række mindre specialbiblioteker vil være omfattet af bestemmelsen. Bestemmelserne kan således også omfatte biblioteker, som henhører under andre ministerier end Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Forskningsministeriet.

Ovennævnte biblioteker har først og fremmest til formål at betjene deres primære brugere som for eksempel forskere og studerende, der er tilknyttet biblioteket, og vil fortsat fastlægge deres indkøbspolitik herefter. Opmærksomheden henledes i denne sammenhæng på, at der kan forekomme tilfælde, hvor et statsligt bibliotek kan undlade at udlåne materiale til almenheden under henvisning til, at materialet så vidt muligt skal være tilgængeligt for bibliotekets primære brugere.

Til stk. 3.

Bestemmelsen er ny.

Bestemmelsen fastslår, at biblioteker, der modtager tilskud fra staten, står til rådighed for enhver og delta-